

O. ref. : A / 95 / 003

BETREFT : Toepassing van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens door de media.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29,

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie van 3 februari 1995,

Gelet op het verslag van de heren E. Van Hove en P. Lemmens,

Brengt op 5 april 1995 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

---

1. Bij schrijven van 3 februari 1995 vraagt de Minister van Justitie het advies van de Commissie over een memorandum van een aantal beroepsverenigingen van journalisten en uitgevers van dag- en weekbladen, alsmede van een aantal omroeporganisaties. Dat memorandum handelt over de toepassing van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens op zogenaamde redactiebestanden. De conclusie van het memorandum is dat artikel 3, 2, van de wet aangevuld zou moeten worden met een bepaling die de verwerking van persoonsgegevens "voor journalistieke doeleinden" zou onttrekken aan de toepassing van de wet.

De adviesaanvraag betreft dan ook de wenselijkheid om voor de pers in een uitzondering op het geheel van de bepalingen van de wet te voorzien.

II. INLEIDENDE BESCHOUWINGEN

Het evenwicht tussen persvrijheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer in Europees perspectief :

2. De Commissie is zich, bij het onderzoek van de adviesaanvraag, ten volle bewust van het belang van de persvrijheid. Zoals het Europees Hof voor de Rechten van de Mens meermaals heeft bevestigd, vormt de vrijheid van meningsuiting één van de essentiële pijlers van een democratische samenleving. Weliswaar is die vrijheid, gewaarborgd bij artikel 10 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens, onderworpen aan een aantal uitzonderingen, doch die moeten eng genterpreteerd worden. De noodzaak van een beperking moet, aldus het Hof, op overtuigende wijze aangetoond worden (zie o.m., E.H.R.M., 26 november 1991, Observer en Guardian, Publ.Cour, reeks A, vol. 216, p. 30, 59, a, en Sunday Times (II), o.c., vol. 217, p. 29, 50, a).

De Commissie sluit zich voorts aan bij de opvatting van het Europees Hof volgens welke de hogergenoemde beschouwingen een bijzonder belang vertonen ten aanzien van de pers. Zo deze niet de perken te buiten mag gaan, vastgesteld o.m. ter bescherming van de goede naam of de rechten van anderen (zie artikel 10, lid 2, van het Europees Verdrag), komt het haar niettemin toe inlichtingen of denkbeelden over aangelegenheden van algemeen belang door te geven. Aan die opdracht om zulke inlichtingen of denkbeelden te verspreiden, beantwoordt een recht van het publiek om ze te ontvangen. Was dit niet het geval, dan zou de pers haar onmisbare rol van "waakhond" niet kunnen vervullen (zie o.m. arresten Observer en Guardian, o.c., p. 30, 59, b, en Sunday Times (II), o.c., p. 29, 50, b).

3. Het voorgaande neemt niet weg, zoals reeds opgemerkt werd, dat artikel 10, lid 2, van het Europees Verdrag in de mogelijkheid van beperkingen van de vrijheid van meningsuiting voorziet. Wie zich op die vrijheid beroept, neemt terzelfder tijd plichten en verantwoordelijkheden op zich, zoals trouwens uitdrukkelijk in artikel 10, lid 2, bepaald wordt. Bij de beoordeling van de geoorloofdheid van een inmenging in de vrijheid van meningsuiting moet met dat gegeven rekening gehouden worden (E.H.R.M., 7 december 1976, Handyside, o.c., vol. 24, p. 23, 49 ; E.H.R.M., 24 mei 1988, Müller, o.c., vol. 133, p. 22, 34 ; E.H.R.M., 25 juni 1992, Thorgeir Thorgeirson, o.c., vol. 239, p. 27, 64).

Aldus kan de vrijheid van meningsuiting in conflict komen met het recht op eerbiediging van het privé-leven. Dit is bijvoorbeeld -doch niet uitsluitend- het geval wanneer de publikatie van een nieuwsbericht een inmenging vormt in het privé-leven van een persoon. Aangezien ook het recht op eerbiediging van het privé-leven een grondrecht is, dat eveneens gewaarborgd wordt bij het Europees Verdrag (artikel 8), moeten de beide rechten billijk tegen elkaar afgewogen worden, en dient naar een evenwicht gezocht te worden (E.C.R.M., besl. ontv., 16 oktober 1986, N./Zweden, 11.366/85, D.R., vol.50, (173), 178 ; in dezelfde zin, i.v.m. het evenwicht tussen de vrijheid van meningsuiting en de godsdienstvrijheid, E.H.R.M., 20 september 1994, Otto Preminger Instituut, te verschijnen in Publ.Cour, reeks A, vol. 295-A, 55). Een beperking van de persvrijheid kan verantwoord zijn, in zoverre het belang van de personen bij de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer zwaarder weegt dan de belangen die met de persvrijheid gediend worden.

In dit verband dient in het bijzonder nagegaan te worden in hoeverre een maatregel, opgelegd met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de pers kan hinderen in haar opdracht om het publiek te informeren en in haar rol van waakhond. Zulke maatregelen zijn slechts toegelaten indien daarvoor bijzonder ernstige redenen gegeven kunnen worden (E.H.R.M., 23 september 1994, Jersild, te verschijnen in Publ. Cour, reeks A, vol. 298, 35). De Commissie meent dat dit o.m. het geval is voor maatregelen die afbreuk kunnen doen aan het vertrouwelijk karakter van de gegevens waarover een journalist beschikt, met het oog op de verwerking in een artikel of een uitzending (raadpleeg in dezelfde zin, i.v.m. de verplichting om de naam van een informant bekend te maken, E.C.R.M., verslag, 1 maart 1994, Goodwin/Verenigd Koninkrijk, 17.488/91, 64, Mediaform Bijlage, 1994, 73 ; deze zaak is thans aanhangig bij het Europees Hof).

Bij de bespreking in de Senaat van het ontwerp van wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens kwam het probleem van de afweging van de persvrijheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer uitvoerig ter sprake, dit naar aanleiding van een amendement bij het artikel 3 ingediend door twee leden. Dit amendement had hetzelfde doel voor ogen als nu door de perssector wordt voorgesteld : het onttrekken van verwerkingen ten dienste van de informatievoorziening van de pers aan de toepassing van de wet (Parl.St., B.S. 445-2 (B.Z. 1991-1992), pp.72-77). Het amendement werd verworpen. De Minister stelt dat "het beter is ervan uit te gaan dat de pers onderworpen is aan de wet.... Indien uit de praktijk blijkt dat een uitzondering nodig is, kan de Koning nog altijd de algemene regel moduleren na advies van de Commissie..."

III. INTERNATIONALE VERGELIJKING

-----

4. In het memorandum wordt gesteld dat redactiebestanden in Frankrijk en Denemarken niet onder de toepassing van de geldende privacy-wetgeving vallen.

De Franse wet "Loi nr. 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés" stelt in Art.33 :

"Les dispositions des articles 24, 30 et 31 ne s'appliquent pas aux informations nominatives traitées par les organismes de la presse écrite ou audiovisuelle dans le cadre des lois qui les régissent et dans les cas où leur application aurait pour effet de limiter l'exercice de la liberté d'expression."

Het artikel 24 slaat op de eventuele beperkingen die op het internationaal gegevensverkeer kunnen ingesteld worden. Het artikel 30 beperkt het verwerken van gerechtelijke gegevens. Het artikel 31 beperkt het verwerken van gevoelige gegevens. De uitzondering van redactiebestanden is dus geenszins algemeen en is dan nog beperkt tot die gevallen waar er een conflict zou rijzen met het recht op vrije meningsuiting.

De Deense wet betreffende private registers nr. 293 van 8 juni 1978, geamendeerd bij wet nr.383 van 10 juni 1987, bevat een paragraaf 7g die bestanden van gepubliceerd materiaal uitsluit van toepassing van de privacy wet. Tot 1 oktober 1994 waren redactionele bestanden, in de betekenis van interne werkbestanden van de pers, wel degelijk onderworpen aan de klassieke bepalingen van Europese privacy wetgevingen. Bij wet nr. 430 van 1 juni 1994 werden alle persbestanden onttrokken aan de wet tot privacy-bescherming, dit rekening houdend met het feit dat er ondertussen een specifieke wetgeving is aangenomen die de verantwoordelijkheden van de pers regelt. De enige bepaling die nog overblijft is de registratieplicht bij de Commissie.

De Nederlandse Wet Persoonsregistraties van 28 december 1988 bevat een volledige uitzondering in art.2. :

" Deze wet is niet van toepassing op:...b. persoonsregistraties die uitsluitend ten dienste staan van de openbare informatievoorziening door pers, radio of televisie."

Om deze uitzondering toe te staan wordt verwezen naar het recht op vrije meningsuiting en het feit dat de publicatie per definitie in de openbaarheid plaats vindt. Dit laat de betrokkene toe om langs gerechtelijke weg achteraf onrechtmatig gebruik te toetsen. Een voorafgaand toezicht op de media is door de Nederlandse Grondwet verboden.

De Zwitserse "Loi fédérale sur la protection des données "van 19 juni 1992 beperkt het toegangsrecht op redactionele bestanden in art. 10 :

- "1. Le maître d'un fichier utilisé exclusivement pour la publication dans la partie rédactionnelle d'un média à caractère périodique peut refuser ou restreindre la communication des renseignements demandés, voire en différer l'octroi, dans la mesure où :
  - a. les données personnelles fournissent des indications sur les sources d information;
  - b. un droit de regard sur des projets de publication en résulterait;
  - c. la libre information de l opinion publique serait compromise.
2. Les journalistes peuvent en outre refuser ou restreindre la communication des renseignements demandés, voire en différer l'octroi, lorsqu'un fichier leur sert exclusivement d'instrument de travail personnel."

Daarenboven werden dezelfde verwerkingen ontheven van de registratieverplichting in artikel 4 van de "Ordonnance relative à la loi fédérale sur la protection des données" van 14 juni 1993:

"Ne sont pas soumis à déclaration les fichiers:

- a. que le maître du fichier utilise exclusivement pour la publication dans la partie rédactionnelle d'un média à caractère périodique et dont les données ne sont pas communiquées à des tiers à l'insu des personnes concernées;
- b. qui servent uniquement d'instrument de travail personnel au journaliste."

De Engelse "Data Protection Act 1984" bevat geen speciale uitzonderingsclausules voor de media. In zijn 9e jaarrapport (juni 1993, p.23) schrijft de Data Protection Registrar hierover:

"There are no special exemptions for the media in the Data Protection Act 1984. To the best of my knowledge this has not caused any problems..."

De benadering van redactiebestanden in de verschillende Europese landen is zeer gevarieerd, gaande van de volledige onttrekking aan de privacy wetgeving in Nederland tot de volledige toepassing in het Verenigd Koninkrijk. Frankrijk voorziet in de mogelijkheid om gevoelige gegevens en gerechtelijke gegevens in een redactiebestand op te nemen. Zwitserland voorziet mogelijkheden om het recht op toegang door de betrokkenen te beperken en heft de registratieplicht op (die zo al zeer beperkt is voor verwerkingen door privé-personen).

5. In de hiernavolgende bespreking zal de Commissie telkens nagaan in hoeverre de door de wet van 8 december 1992 aan de houders van een bestand opgelegde verplichtingen een inmenging in de persvrijheid vormen, uitgaande van de bezwaren die in het memorandum worden geuit.

Naar het oordeel van de Commissie is het enkele feit dat er een zodanige inmenging is, niet voldoende om de pers van de desbetreffende verplichting vrij te stellen. Aangezien de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het geding is, kan er van een vrijstelling slechts sprake zijn, voor zover de belangen van de betrokken personen niet opwegen tegen die van de pers.

Terloops wijst de Commissie erop dat dit standpunt ook gehuldigd wordt in artikel 9 van de ontworpen richtlijn van het Europees Parlement en van de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens. Volgens die bepaling moet immers voorzien worden in uitzonderingen en afwijkingen op de bepalingen van de richtlijn, in zoverre die nodig blijken om het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer te verzoenen met de vrijheid van meningsuiting.

III. OMSCHRIJVING VAN REDACTIEBESTANDEN

---

6. Onder redactiebestanden worden deze systematische gehelen van informatie verstaan die als het ware de "grondstof" van de mediasector zijn : berichten en nieuwsitems die in kranten, weekbladen, TV-uitzendingen verschijnen, maar ook de informatie die (nog) geen nieuwswaarde bezit en niet gepubliceerd wordt en allerlei achtergrondinformatie. Zeer dikwijls gaat het om informatie over personen in een of andere publieke functie, in de politiek, maar even goed uit het bedrijfsleven, de sportwereld of de ontspanningswereld of de wereld van kunst en cultuur. De persoonsinformatie kan rechtstreeks verband houden met die publieke functie, maar kan ook elementen uit het privé-leven van deze personen betreffen. Het kan ook gaan om informatie over personen zonder publieke functie die door een of andere gebeurtenis de aandacht van de media krijgen : slachtoffers of daders van misdrijven of ongelukken, personen met een marginale of exemplarische levenswandel, de gelukkige winnaars van de Lotto of de ongelukkige ouders van een verdwenen kind. Deze informatie kan allerlei vormen aannemen: taalberichten en klank- en beeldmateriaal.

Deze informatie wordt verzameld op allerlei manieren. Door rechtstreekse bevraging van de betrokkenen, door het gebruik van informanten, op persconferenties, via agentschappen, door raadpleging van gepubliceerde bronnen of door observatie. In vele gevallen is dit met de medewerking en zelfs op vraag van de betrokkenen, in andere gevallen zonder het medeweten of tegen de wil in van de betrokkenen.

De finaliteit van deze informatieverzameling is de verwerking tot nieuwsberichten en het ondersteunen van de geldigheid van deze berichten of de verhandeling van nieuwsberichten aan derden met het oog op publicatie.

IV. TOEPASSING VAN DE WET TOT BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSFEEER

---

7. Redactiebestanden zoals in de vorige paragraaf beschreven zijn verwerkingen die onder de toepassing van de wet van 8 december 1992 vallen. Dit brengt voor de houder van het bestand verplichtingen mee waarvan er een aantal volgens het memorandum de goede werking van de media zoniet de persvrijheid in het gedrang brengen. Aan de hand van de bezwaren die in het memorandum tegenover deze verplichtingen worden gemaakt geeft de Commissie haar commentaar.

A. Inlichtingen aan de persoon bij wie gegevens worden verzameld

Bezwaren vanwege de perssector :

8. Het opsporen van correcte adressen is ondoenlijk. Het inlichten van personen ter gelegenheid van interviews is zulke administratieve verplichting dat de media ertoe gedreven zullen worden hun informatiebronnen te beperken.

Commentaar van de Commissie:

9. Het behoort tot de normale journalistieke praktijk dat een persoon juist wordt ingelicht over wie zijn gesprekspartner is en voor wie deze werkt. De mededelingsplicht voegt hieraan enkele informatie-elementen toe die in een beginperiode weliswaar een zeker bevreedend effect kunnen hebben. Meer en meer ziet men echter op invulformulieren e.d. meldingen die aan deze verplichting beantwoorden. Het vermelden van deze informatie wordt blijkbaar gehanteerd als een vertrouwen scheppend element. Hetzelfde effect kan verwacht worden bij de media. Het bezwaar lijkt voor deze normale situaties voorbarig. De Commissie erkent niettemin dat er situaties kunnen zijn waar het voor journalisten aanvaardbaar wordt geacht zich niet als zodanig kenbaar te maken. Onschuldige voorbeelden zijn : een journalist die bij de evaluatie van een dienstverlening zich gedraagt als een normale cliënt en zijn wedervaren noteert, zoals de kwaliteit van de kookkunsten van een kok, de behulpzaamheid van het loketpersoneel van de Post of de medemenselijkheid van agenten van politie tegenover migranten. Minder vanzelfsprekend zijn praktijken waarbij de journalist een uitzonderlijke situatie creëert of zich voordoet als een ander, waardoor de geobserveerde persoon tot uitzonderlijke gedragingen wordt gebracht.

Voorts zijn er praktische en soms principiële bezwaren tegen het inlichten van personen over wie indirect informatie wordt verzameld. Het is echter juist op dit punt dat er in de media praktijken groeien die vragen oproepen : het publiceren van naam en toenaam van slachtoffers, verdachten, gelukkige winnaars of personen "in de buurt", zonder hun medeweten of toestemming.

Naar het oordeel van de Commissie kan het dus noodzakelijk zijn om in bepaalde gevallen voor de pers de verplichting tot kennisgeving op te heffen. Daardoor wordt echter tevens één van de meest doeltreffende middelen tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer waarin de wet voorziet, tenietgedaan. Inderdaad, de verplichting tot kennisgeving die in artikel 4 is opgenomen, is de enige gelegenheid die een betrokkene heeft om zelf te oordelen of informatie over hem in een verwerking zal worden opgenomen. Tegenover het opheffen van de verplichting tot kennisgeving zou dan ook een duidelijke omschrijving moeten staan van de informatie in redactiebestanden die als pertinent en proportioneel kan worden beschouwd.

B. Eerbiedigen van het finaliteitsbeginsel

Bezwaren vanwege de perssector:

10. Het oordeel over het ter zake dienend karakter van informatie is subjectief. De mogelijkheid om deze gegevens te laten verwijderen komt neer op preventieve censuur.

Commentaar van de Commissie:

11. De finaliteit van een redactiebestand is het publiceren en het ondersteunen van de publiceerbare informatie. Het is deze finaliteit die bepaalt of informatie proportioneel en pertinent is, niet het oordeel van de betrokkene.

C. Verbod om bepaalde soorten persoonsgegevens te verwerken

Bezwaren vanwege de perssector:

12. Het verwerken van gevoelige gegevens is essentieel om zo volledig mogelijk te informeren over het socio-culturele en politieke leven. Gerechtelijke en medische gegevens behoren in een aantal gevallen tot het publieke domein en moeten dus toegankelijk en verwerkbaar zijn door de media.

Commentaar van de Commissie:

13. Het koninklijk besluit nr.7 van 7 februari 1995 tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 6 (de zgn. "gevoelige gegevens") bepaalt dat gevoelige gegevens mogen verwerkt worden o.a. voor volgende doeleinden : wanneer de verwerking noodzakelijk is voor het verrichten van een prestatie ten voordele van de betrokken persoon, zulks op zijn verzoek (art. 2, 4°); indien de verwerking noodzakelijk is om te voldoen aan een gewettigd belang van de betrokken persoon en zij tot doel heeft aan deze laatste een werkelijk voordeel op te leveren (art. 4); indien de betrokken persoon daartoe schriftelijk zijn toestemming heeft gegeven (art. 5).

Daarenboven bepaalt het koninklijk besluit dat de verwerking van gegevens betreffende politieke gezindheid of activiteiten, betreffende levensbeschouwelijke of godsdienstige overtuiging en activiteiten en betreffende het lidmaatschap van een vakbond of een ziekenfonds is toegestaan indien uit het ambt, de activiteiten, of de schriftelijke en mondelinge verklaringen van de betrokken personen duidelijk blijkt dat zij personen met algemene bekendheid zijn. In dit geval kunnen alleen de gegevens worden verwerkt die deze personen openbaar maken of die nauw verband houden met hun algemene bekendheid (art.6, 3, 2°, 4, 2°, 5, 2°).

Deze bepalingen creëren de ruimte voor een gepaste behandeling van gevoelige gegevens in het journalistieke werk. De memorie van toelichting bij de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen (die in artikel 148 een interpretatie bevat van de artikelen 6 en 8 van de wet van 8 december 1992), vermeldt trouwens de journalist als een voorbeeld van een houder van een bestand die gerechtigd moet zijn om over een bestand te beschikken met politieke, syndicale of godsdienstige figuren (Parl. St, Senaat, 1994-95, nr. 1218-1, p. 58).

14. In het koninklijk besluit nr. 8 van 7 februari 1995 tot vaststelling van de doeleinden, de criteria en de voorwaarden van toegestane verwerkingen van de gegevens bedoeld in artikel 8 (de zgn. "gerechtelijke gegevens") zijn geen gelijkaardige bepalingen opgenomen. In het verslag aan de Koning wordt een afzonderlijk koninklijk besluit inzake de pers en de media in het vooruitzicht gesteld (B.S., 28 februari 1995, blz. 4436). Dit heeft voor gevolg dat de verwerking van gerechtelijke gegevens op dit ogenblik slechts is toegestaan wanneer zij noodzakelijk is voor het verrichten van een prestatie ten voordele van de betrokken persoon, zulks op zijn verzoek (KB nr. 8, art.3, 2, 4°) of indien de betrokken persoon daartoe schriftelijk zijn toestemming heeft gegeven (KB nr. 8, art 3, 4).

Wat de medische gegevens betreft, geldt dat zij door personen die geen beoefenaar van de geneeskunst zijn, enkel verwerkt kunnen worden indien de betrokkene een bijzondere schriftelijke toestemming heeft verleend (art.7, 2e lid). Daarenboven bepaalt hetzelfde artikel dat zulke gegevens enkel aan beoefenaars van de geneeskunst kunnen worden medegedeeld (art.7, 4e lid).

Het kan voorkomen dat betrokkene zelf gevoelige, gerechtelijke of medische gegevens openbaar maakt (men denke aan situaties zoals homoseksuelen die aan outing doen, AIDS-patiënten die door zich publiek bekend te maken de discriminatie van zulke patiënten willen tegengaan, e.d.). Een verwerking die zich zou beperken tot het verwerken van zulke gegevens binnen de doeleinden beoogd door de openbaarmaking, zou niet onder de toepassing van de wet van 8 december 1992 vallen (art. 3, 2, 3°). Wat de pers betreft, zou het mogelijk moeten zijn dat zulke gegevens ook samen met andere gegevens in een verwerking opgenomen worden, zonder beperking wat de aard van de gegevens betreft.

15. Naar het oordeel van de Commissie is het opnemen van gevoelige, gerechtelijke en medische gegevens in redactiebestanden inderdaad nog niet passend geregeld. Enkel voor gevoelige gegevens werd in een mogelijkheid voorzien om deze in een redactiebestand op te nemen zonder toelating van de betrokkene, op voorwaarde dat het om personen met algemene bekendheid gaat en voor zover deze gevoelige gegevens nauw verband houden met hun algemene bekendheid. Een gelijkaardige regeling voor gerechtelijke en medische gegevens is gewenst. Tevens zou bepaald moeten worden dat door de betrokkenen openbaar gemaakte gegevens in redactiebestanden kunnen worden opgenomen.

D. Het verlenen van toegang aan de betrokkene en verplichting tot verbetering of verwijdering

Bezwaren vanwege de perssector:

16. De mededeling van vertrouwelijk verkregen informatie kan ertoe leiden dat de informatiebron wordt onthuld, zodat verdere informatieverstrekking in het gedrang komt. Het oneigenlijk gebruik van dit recht op toegang kan leiden tot onaanvaardbare druk. Het recht op verbetering kan aanleiding geven tot een vloed van betwistingen. Het zou onduelbaar zijn dat de bekendmaking van informatie moet worden uitgesteld tot zij juist wordt bevonden (in casu uitstel van de verwerking van het gegeven van een verdenking tot aan de gerechtelijke uitspraak).

Commentaar van de Commissie:

17. Het willekeurig en lichtvaardig gebruik van het recht op toegang en verbetering is in de wet zelf aan banden gelegd. Er is een gedagtekend en ondertekend verzoek nodig, het recht kan slechts éénmaal per jaar worden uitgeoefend en de kosten ervan worden aangerekend (art.10).

De beoordeling van het juist zijn van gegevens ligt niet enkel bij de betrokkene. Indien de betrokkene de juistheid van gegevens betwist, maar er voldoende andere gronden zijn om aan te nemen dat zij juist zijn, is de verwerker niet verplicht deze te verbeteren. Evenmin moet men de juistheid van gegevens verwarren met "juridisch bewezen" : ook een verdenking kan juist zijn, zelfs indien de daaropvolgende rechterlijke uitspraak de onschuld vaststelt; vanaf zulke uitspraak zal dan wel met het gegeven van de vrijspraak rekening gehouden moeten worden.

Naar het oordeel van de Commissie zou het evenwicht tussen de bescherming van de persoonlijke levensfeer en de persvrijheid te zeer verstoord worden indien men het recht op toegang en verbetering volledig zou opheffen. Wel kan er overwogen worden om in bepaalde omstandigheden dit recht te beperken, onder meer wanneer de rechtstreekse mededeling van de informatiebron de persvrijheid in het gedrang zou brengen.

E. Een staat van de verwerking opmaken en in beveiliging voorzien

18. Voor elk redactiebestand moet een staat opgemaakt en bijgehouden worden die de structuur van de verwerking en zijn gebruik beschrijft (art.16, 1). Men moet passende maatregelen van beveiliging instellen (art.16, 3). Hiertegen worden door de perssector geen bezwaren geuit.

F. Aangifte doen van de verwerking bij de Commissie

19. Een redactiebestand moet worden aangegeven bij de Commissie voor opname in het publiek register. Daar het bestanden betreft die occasioneel bestemd zijn om naar het buitenland te worden doorgezonden, moet ook hierover informatie worden meegedeeld (art.17). Hiertegen worden evenmin bezwaren geuit.

G. Toegang verlenen en inzage geven van alle gewenste documenten aan leden van de Commissie in het kader van een onderzoek

Bezwaren vanwege de perssector:

20. Dergelijke bevoegdheden wijken af van de gangbare rechtsregels en de (meestal) gevolgde gedragslijn van de parketten.

Commentaar van de Commissie:

21. Het memorandum maakt hier gewag van een privilege dat zeker niet algemeen aanvaard wordt. Daarenboven kan men stellen dat het toekennen van deze rechten aan de Commissie minder gevaren van inperking van de persvrijheid inhoudt dan het optreden van de rechterlijke macht. De rechterlijke macht treedt immers op in de context van tegensprekelijke en uiteindelijk openbare procedures, terwijl de Commissie principieel gehouden is tot confidentialiteit.

Naar het oordeel van de Commissie is er dus geen reden om een afwijking op de geldende bepalingen in te voeren.

VI. WAARBORGEN VERVAT IN DE BESTAANDE WETGEVING

---

22. De stellers van het memorandum wijzen op de wet van 30 december 1963 betreffende de titel van beroepsjournalist, de wet van 23 juni 1961 betreffende het recht op antwoord en de Code van journalistieke beginselen aangenomen door de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers en de Algemene Vereniging van Belgische Beroepsjournalisten in 1982 als afdoende bescherming voor de burgers.

De wet van 30 december 1963 bevat geen bepalingen die de uitoefening van het beroep van journalist regelen. Er wordt enkel in bepaald wie de titel van journalist kan voeren: personen die niet vervallen verklaard zijn van de rechten opgesomd in de artikelen 31 en 123sexies van het Strafwetboek, die tenminste twee jaar als journalist werkzaam zijn en geen handel drijven.

De wet van 23 juni 1961 regelt het recht op antwoord en stelt als enige voorwaarde om dit recht te doen ontstaan het bij name genoemd of impliciet aangewezen zijn. Men kan er geen bepalingen uit afleiden die de berichtgeving zelf zouden regelen.

De Code van 1982 bevat een artikel 5 als volgt:

"5. Respect voor de menselijke waardigheid.

De uitgevers, de hoofdredacteurs en journalisten moeten de individuele waardigheid en privacy respecteren; zij moeten iedere ongeoorloofde inmenging in persoonlijke pijn en smart vermijden, tenzij overwegingen i.v.m. de persvrijheid zoals onder artikel 1 bepaald, dit noodzakelijk maken."

Deze bepaling bevestigt een algemeen menselijk principe, zonder concrete aanduiding van passende gedragsregels.

De Commissie oordeelt dat deze bepalingen geen alternatieve passende bescherming van de persoonlijke levenssfeer bieden op grond waarvan men zou kunnen beslissen tot het opheffen voor de perssector, van sommige middelen tot bescherming die de wet van 8 december 1992 biedt.

VII. TEGENGEWICHT VOOR DE VRIJSTELLING VAN EEN AANTAL BEPALINGEN VAN DE WET VAN 8 DECEMBER 1992

---

23. Zoals uit het voorgaande blijkt, kan de Commissie ermee akkoord gaan dat voor de perssector in een aantal versoepelingen inzake de toepassing van de wet van 8 december 1992 wordt voorzien.

De Commissie is echter van oordeel dat zulks slechts aanvaardbaar is nadat met de perssector bijzondere regels zijn uitgewerkt, die tot doel hebben een deontologie op te leggen waarin met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer rekening wordt gehouden. Artikel 44 van de wet van 8 december 1992 zou daartoe een rechtsgrond kunnen bieden. Volgens deze bepaling kan de Koning, bij een in de ministerraad overlegd koninklijk besluit, na advies van de Commissie, nadere regels stellen voor de toepassing van de bepalingen van de wet, teneinde rekening te houden met de specificiteit van de onderscheiden sectoren.

De aldus uit te werken regels zouden in de lijn moeten liggen van beginsel nr.5 van de (niet bindende) "Code van journalistieke beginselen" eerder vermeld.

OM DEZE REDENEN :

- Is de Commissie van oordeel dat redactiebestanden niet uit het toepassingsgebied van de wet van 8 december 1992 gesloten mogen worden, doch dat wel in een aantal afwijkingen, bij wet of bij koninklijk besluit, voorzien kan worden;
- Is de Commissie van oordeel dat het toekennen van afwijkingen gepaard moet gaan met een dwingende regeling van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer bij de verwerking van persoonsgegevens door de pers, bijvoorbeeld via een koninklijk besluit genomen met toepassing van artikel 44 van de wet van 8 december 1992.

De secretaris,

De voorzitter,

J. PAUL.

P. THOMAS.